

POSTANOWIENIE

Dnia 13 lutego 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Manowska

w sprawie z wniosku Z. G.
przy uczestnictwie Miasta W. i Skarbu Państwa - Prezydenta W.,
o stwierdzenie nabycia własności nieruchomości przez zasiedzenie,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 13 lutego 2020 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawcy
od postanowienia Sądu Okręgowego w W.
z dnia 30 maja 2019 r., sygn. akt V Ca (...),

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania**
- 2) nie obciąża Z. G. obowiązkiem zwrotu na rzecz uczestników postępowania kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Nakładając na skarżących obowiązek wskazania i uzasadnienia oznaczonej przesłanki przyjęcia

skargi kasacyjnej do rozpoznania, czyli tak zwanego przedsądu, ustawodawca zagwarantował, że skarga kasacyjna, jako nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń, będzie realizować funkcje publicznoprawne. Ograniczenie przesłanek, wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. do czterech ma, w konsekwencji, zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ustrojowo i procesowo będzie uzasadnione jedynie w tych przypadkach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne, a skarga nie stanie się instrumentem wykorzystywanym w każdej jednostkowej sprawie. Ostatecznie, nie w każdej sprawie, nawet takiej, w której prawomocne orzeczenie, zostało wydane w warunkach błędu w subsumpcji, czy też wyniku wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. W przeciwnym, bowiem, razie Sąd Najwyższy stałby się, wbrew obowiązującym przepisom, sądem trzeciej instancji, a nie jest, przecież, jego zadaniem dokonywanie korekty ewentualnych błędów w zakresie stosowania, czy też wykładni prawa, w każdej indywidualnej sprawie.

W niniejszej sprawie nie zachodzą przesłanki przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej wnioskodawcy Z. G. od postanowienia Sądu Okręgowego w W. z dnia 30 maja 2019 r. Wnosząc o jej przyjęcie skarżący odniósł się do przesłanek z art. 398⁹ § 1 pkt: 2) oraz 4) k.p.c. wskazując na potrzebę wykładni przepisów prawa budzących poważne wątpliwości tj.: przepisów prawa materialnego: art. 172 w zw. z art. 123 § 1 pkt 1 i w zw. z art. 175 k.c. z uwagi na okoliczności przedmiotowej sprawy oraz konieczność zapewnienia jednolitości w zakresie interpretacji prawa i praktyki sądowej. Nadto skarżący wskazał, że rekomendowana przez niego Sądowi Najwyższemu, skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, z uwagi na fakt, iż zaskarżone tą skargą postanowienie Sądu Okręgowego w W. z dnia 30 maja 2019 r. jest „rażąco niesprawiedliwe”.

Wniosek Z. G. o przyjęcie jego skargi kasacyjnej do rozpoznania nie odniósł skutku.

W pierwszej kolejności należy odnieść się do kwestii racjonalności dokonanego przez skarżącego zabiegu, sprowadzającego się do powołania przezeń, we wniosku o przyjęcie jego skargi kasacyjnej do rozpoznania, dwóch

przesłanek przedsądu, tj.: przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt: 2) k.p.c., dotyczącej interesu publicznego oraz przesłanki wyrażonej w art. 398⁹ §1 pkt: 4) k.p.c. reprezentującej interes prywatny skarżącego. Zabieg ten jest wadliwy, wprowadza bowiem niewątpliwą sprzeczność argumentacyjną. Otóż o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej nie sposób mówić, w sytuacji, kiedy skarżący jednocześnie powołuje się, czy to na występowanie istotnego zagadnienia prawnego, czy też na potrzebę wykładni przepisów, których naruszenie przez sąd drugiej instancji jest rzekomo oczywiste. Takiego rodzaju stanowisko obarczone jest uchybieniem wewnętrznej sprzeczności. W sytuacji, kiedy skarżący powołuje się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej, racjonalne jest, iż nie powinien jednocześnie twierdzić, że w ramach naruszenia tych samych przepisów występuje istotne zagadnienie prawne albo zachodzi potrzeba ich wykładni, gdyż nie może być wówczas mowy o ewidentnym naruszeniu tych przepisów, prowadzącym, w efekcie, do oczywistej zasadności skargi kasacyjnej w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Mając powyższe na względzie uznać należy, iż do przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wystarczające jest stwierdzenie, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne albo istnieje potrzeba wykładni przepisów albo że zachodzi nieważność postępowania. W takich przypadkach nie trzeba dodatkowo wykazywać oczywistej zasadności skargi kasacyjnej, w rezultacie uzasadniona jest ocena, że uszło uwagi skarżącego, iż pomiędzy przesłanką oczywistej zasadności skargi kasacyjnej a pozostałymi przesłankami przedsądu występuje tzw.: stosunek krzyżowania. W rezultacie występowanie przesłanki w postaci oczywistej zasadności skargi jest bowiem zasadniczo wyłączone, gdy skarżący powołuje się jednocześnie na potrzebę wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w judykaturze (por. np.: postanowienie SN z dnia 20 kwietnia 2018 r., V CSK 600/17, niepubl.; postanowienie SN z dnia 26 kwietnia 2018 r., IV CSK 577/17, niepubl.).

Odnosząc się natomiast wprost do przywołanych przez skarżącego przesłanek przedsądu stwierdzić należy, że zgodnie z utrwaloną linią orzecniczą Sądu Najwyższego wskazana w art. 398⁹ § 1 pkt 2) k.p.c., potrzeba wykładni przepisów prawnych występuje, jeżeli co do konkretnego przepisu prawnego brak jednolitej lub utrwalonej judykatury, zwłaszcza judykatury Sądu Najwyższego albo

też przyjęta i dominująca wykładnia jest oczywiście błędna lub kontrowersyjna. Skarżący powinien bądź to wskazać argumentację przemawiającą za zmianą dotychczasowej wykładni, bądź też wykazać, że dany przepis prawny, chociaż budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wyjaśnienia i powinien zostać zinterpretowany przez Sąd Najwyższy. Rozbieżność w orzecznictwie sądów należy, natomiast, wykazać przez przytoczenie konkretnych rozbieżnych orzeczeń sądowych wydawanych w zbliżonych lub identycznych stanach faktycznych (por. postanowienie SN z dnia 28 marca 2007 r., II CSK 84/07, nie publ.; postanowienie SN z dnia 21 września 2006 r., IV CSK 268/06, nie publ. oraz postanowienie SN z dnia 18 czerwca 2004 r., II CZ 65/04, nie publ.). Konfrontując powyższe rozważania wprost z uzasadnieniem zaprezentowanym przez stronę skarżącą, na okoliczność wystąpienia przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 2) k.p.c., stwierdzić należy, iż nie spełnia ono kryteriów, o których mowa wyżej. Otóż skarżący ograniczył się do stwierdzenia, że przepisy art. 172 w zw. z art. 123 § 1 pkt 1 i w zw. z art. 175 k.c. osadzone w realiach przedmiotowej sprawy, w tle skonkretyzowanego stanu faktycznego, nie doczekały się zbadania przez Sąd Najwyższy, a oczekiwana przez skarżącego analiza tych przepisów miała by być niezbędna dla zachowania jednolitości praktyki sądowej. Tymczasem skarżący nie zaprezentował w związku z powyższym pogłębionej argumentacji prawniczej, poprzestając, w konkluzjach na samym stwierdzeniu, że analiza poczyniona przez Sąd Najwyższy byłaby niewątpliwie pożądana, przez co „skarga niniejsza spełni swój publicznoprawny cel”. W konsekwencji przyjąć należy, że przesłanka z art. 398⁹ § 1 pkt 2) k.p.c., nie została przez skarżącego w sposób dostateczny dowiedziona.

Nie została wykazana także przesłanka oczywistej zasadności skargi. Powołanie się przez skarżącego na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej zobowiązuje do przedstawienia wyводу prawnego zmierzającego do wykazania kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej już przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, co, w efekcie, daje podstawy do przyjęcia skargi, jako oczywiście uzasadnionej (por. postanowienia SN: z dnia 11 grudnia 2009 r., II PK 223/0; z dnia 3 lutego 2010 r., II PK 304/09; z dnia 7 maja 2010 r., V CSK 459/09,

nie publ.). Tymczasem skarżący, w uzasadnieniu tej przesłanki, zaprezentował zwięzły wywód prawny, a właściwie wzmiankę, sprowadzający się w istocie do polemiki z ustaleniami stanu faktycznego poczynionymi przed Sądem Okręgowym w W., podczas gdy podstawą oceny wystąpienia przesłanki przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4) k.p.c., nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów (por. postanowienie SN z dnia 28 czerwca 2012 r., II PK 46/12, nie publ.). Skarżący, Z. G., tytułem uzasadnienia przesłanki oczywistej zasadności wywiedzionej przez siebie skargi kasacyjnej, zarzucił Sądowi II instancji rażącą niesprawiedliwość, która w jego ocenie miała wynikać z dokonanej przez ten Sąd wykładni przepisów będących podstawą rozstrzygnięcia sprawy, która nie może jednak być uznana za tożsamą z oczywistym naruszeniem prawa przez zaskarżone orzeczenie. Mając powyższe na względzie wskazać należy, że przesłanka z art. 398⁹ § 1 pkt 4) k.p.c. wchodzi w rachubę wówczas, kiedy bez wątplenia wystąpiły uchybienia, na które powołuje się skarżący, lub gdy jest pewne, że miały one wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia albo w sytuacji, kiedy podniesione we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zarzuty oczywiście uzasadniają zasadność wniesionego środka zaskarżenia. Oczywiście jest przy tym tylko to, co można dostrzec bez potrzeby głębszej analizy, czy przeprowadzenia dłuższych badań lub dociekań. Zarzucane uchybienia muszą zatem mieć kwalifikowany charakter i być dostrzegalne w sposób oczywisty, przy czym zaprezentowany w skardze kasacyjnej wywód prawny, na okoliczność wykazania przesłanki oczywistej zasadności, nie może sprowadzać się do polemiki z ustaleniami stanu faktycznego poczynionymi przed sądem II instancji. Niedopuszczalne jest zatem formułowanie argumentów na rzecz oczywistości skargi kasacyjnej przez wyrażenie dezaprobaty dla ocen mających charakter ustaleń w konkretnym stanie faktycznym. W konsekwencji rozważań w przedmiocie oceny wykazania przez skarżącego przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 4) k.p.c. brak jest podstaw do stwierdzenia, że w niniejszej sprawie przesłanka ta została przez Z. G. w sposób właściwy wykazana.

W efekcie powołane przez skarżącego w jego skardze kasacyjnej przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 2) oraz 4) k.p.c. nie została wykazana, a Sąd Najwyższy nie dopatrzył się również okoliczności, które determinowałyby nieważność postępowania, którą to przesłankę Sąd ten bierze pod uwagę z urzędu.

Z tych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

jw